

«Palliasjon i hjemmet»

Norge er det land i Europa hvor færrest dør hjemme. Ca.15 % av alle dødsfall skjer i hjemmet. Det er en intensjon at flere mennesker med uhelbredelig sykdom og kort forventet levetid skal kunne få mulighet til å tilbringe mer av den siste tiden i hjemmet og evt. få dø hjemme.

«Palliasjon i hjemmet» har vært et 4-årig samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune ved Etat for hjemmebaserte tjenester, Høgskolen i Bergen og Utviklingscenteret (USHT). Prosjektet er en videreføring av prosjektet «Palliasjon i hjemmet» 2013-2015. Prosjektet startet i 2015 og ble avsluttet i juni 2017. Prosjektet er i perioden 2015-2016 gjennomført i bydelene Ytrebygda, Fana Årstad og Bergenhus Fra januar 2017 er alle 10 soner deltakere i prosjektet.

Prosjektleder er Sønneve Teigen, rådgiver Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) i Hordaland.

Det er flere parter som har vært involvert i prosjektet:

3.års sykepleier studenter fra HiB/HVL og VID har i denne perioden vært involvert i prosjektet.

Prosjektgruppe:

Enhetsleder Ytrebygda: Magny Aalen

Kreft/Ressursykepleier Ytrebygda: Kjersti Breistein

Kvalitetsrådgiver- Etat for hjemmebaserte tjenester: Cecilie Olsen

Fastlege Søreide legekantor: Brigit Bovim

Førstelektor Institutt for sykepleiefag HiB/HVL, Campus Bergen fra 2017: Anne Marit Sand

Utdanningsleder, Institutt for sykepleiefag HiB/HVL: Britt Viola Danielsen

Styringsgruppe:

Etatsdirektør for Hjemmebaserte tjenester: Hilde Heggelien

Etatsdirektør for Helsetjenester: Brita Øygard

Kliniksjeff Sunniva Senter, professor i palliativ medisin: Jan Henrik Rosland

Instituttleder for sykepleiefag HiB/HVL: Sissel Tollefsen- fra jan-17: Britt Viola Danielsen

Et viktig mål har vært å utarbeide en prosedyre for hvordan kvalitetssikre og implementere samarbeid, rutiner og praksis i hjemmesykepleien for mennesker som ønsker å være hjemme lengst mulig og eventuelt få dø hjemme.

På bakgrunn av suksessfaktorer som ble utarbeidet i piloten (Ytrebygda bydel 2013-15) er det videre i prosjektet utarbeidet en egen prosedyre som fra 2017 brukes i alle ti soner i hjemmesykepleien, Bergen kommune. Prosedyren bygger på momenter knyttet til et tett samarbeid med pasient, pårørende og fastlege.

En forskningsartikkel med utgangspunkt i fokusgruppeintervju med sykepleiere, hjelpepleiere og fastleger som viser hvordan hjemmepalliasjon kan sikres og forbedres, er under utarbeidelse.

En annen viktig suksessfaktor er kompetanse. Det er allerede mye god kompetanse både i teori og praksis ute i hjemmesykepleien. Det er derfor viktig å spisse undervisning til kompetansebehovet.

Prosjektet har på bakgrunn av en undervisningskartlegging i de fire pilotsonene, tilbudt alle ansatte i hjemmesykepleien tilbud om undervisning i generell palliasjon, smertebehandling og

prosedyregjennomgang. I tillegg har de fire pilotsonene fått utvidet undervisning innen de mest etterspurte temaene (terminal uro og det gode stellet)

Det har vært tilrettelagt for deltakelse fra sykepleiestudenter som har sin hjemmesykepleiepraksis til å delta på undervisning. Det er prøvd at sykepleierstudenter skulle få være med å følge opp palliative pasienter og deres pårørende i samarbeid med sin kontaktsykepleier.

Det har gjennom prosjektet vært et mål at alle soner i hjemmesykepleien skal ha et godt verktøy og god kompetanse til å ivareta mennesker med alvorlig uhelbredelig sykdom og deres pårørende. Hjemmesykepleien skal være en god praksisplass for studentene innen palliativ omsorg.

Det ble i mai 2017 utført en anonym undersøkelse i alle hjemmesykepleiens grupper om bruk av prosedyren. Av 15 grupper som hadde palliative pasienter i perioden, ble prosedyren brukt i 13 grupper (86.68%). På bakgrunn av tilbakemeldinger anses prosedyren som et godt verktøy i hjemmesykepleien for å kunne være forberedt, og i forkant slik at flere mennesker kan få mulighet til å tilbringe mer hjemmetid og evt. få dø hjemme.